

— Gjörði sum allar hinar

— *Fakfelag fekk fult viðhald í sakarmáli um arbeidsvanlukku.*

— *Ongin ávaring móti maskinu, sum gjörði unga kvinnu 12% avlamna.*

— *Eg gjörði sum eg sá allar hinar gera, sigur kvinnan, sum skuldi rippa eitt plagg úr strúkirullini á vaskarínum á Landsjúkrahúsinum*

Tað var ongin, sum steðgaði maskinuni, tá eitt plagg bleiv fast.

Plaggið varð rípt leyst, meðan valsarnir snarðu.

Hetta var mannagongdin. Og hon riggaði eisini væl — til týsdagin 30. september 1986. Tá hendi vanlukkan. Annar valsurin fekk fatur í fingrarnar á høgru hond hjá ungari kvinnu, sum skuldi loysa eitt plagg.

Hon misti útastaðlið á trimum fingrum. Hon gjørdist, sambært úrskurði hjá Vanlukku-tryggingarráðnum, 12% avlamn.

Arbeidsseftirlitið kannaði strúkirulluna. Hon var í lagi, eisini trygdarúgerðin. Men tvey skelti blivu sett á hana. Annað, sum sigur, hvar neyðavbrótarin er, hitt, at ikki er loyvt at fara upp á maskinuna, meðan hon er í gongd.

Talan er um strúkirulluna á vaskarínum á Landsjúkrahúsinum. Arbeidsvanlukkan fyrri skjótt tveimum árum síðani var til viðgerðar í Føroya rætti hósðagin.

Havnar Arbeidskvinnufelag (vegna skaddu kvinnuna) stevndi í november í fjør Landsstýrinum (vegna Landssjúkrahúsið).

Var ikki egin skuld

Sakarkrivið hjá HA var 119.189 kr. Landsstýrið hinvegin kravdi fríðing, tí talan er um «egna skuld» hjá kvinnuni. Í øðrum lagi kravdi tað niðurstetta ábyrgd.

Men HA fekk fult viðhald. Málið endaði við semju: kvinnan fær 61.519 kr. frá Vanlukku-tryggingini. Hesir pengar hava staðið henni í boði í stívlaga eitt ár. Tær írestandi 57.670 kr. skal Landssjúkrahúsið rinda. Tað fær so aftur pengarnar frá tryggingini.

Sakarkrivið fevndi um millum annað mista inn-tøku. Kvinnan var óarbeiðsfør í fimm mánaðir

og tiggju dagar. Og í vár noyddist hon aftur undir skurð. Tá misti hon triggjar vikur.

Allar gjördu tað

Vitnisfrágreiðingar styrktu støðuna hjá saksøkjaranum, HA, í rættinum hósðagin. Bæði leiðarin á vaskarínum og ein kvinna, sum arbeiddi har í 15 ár, greiddu frá, at tað var vanligt, ikki at steðga strúkirulluni, tá okkurt bleiv fast millum valsarnar. Allar gjördu júst sum tann unga kvinnan gjørdi 30. september 1986. Eisini leiðarin á vaskarínum. Tað skiltist á frágreiðingunum, at hetta at fara upp og rippa plaggini leys, meðan valsarnir snarðu, hendi fleiri ferðir um vikuna.

Tann óhepna kvinnan segði, hon gjørdi sum hon hevði sæð allar hinar gera. Hon fór upp á eitt borð, sum stóð við strúkirulluna og tók eftir plaggini. Men tá tók annar valsurin í hondina. Ein onnur leyp til og steðgaði maskinuni.

Kvinnan byrjaði á vaskarínum 1. mai 1986. Hon mintist ikki at hava fingið nakra ávaring um, at strúkirullan kundi vera vandamikil, hvørki frá leiðsluni ella trygdarumboðnum.

Hin kvinnan, sum arbeiddi á vaskarínum, segði tað sama. Hon kundi heldur ikki minnst, nakar hevði ávarað hana móti strúkirulluni tey nógvu árin, hon arbeiddi har.

Leiðarin greiddi frá, at hon plagar ikki at gera beinleiðis vart við vandan, standast kann av strúkirulluni, tá hon sýnir nýggjum fólki vaskarið og greiðir teimum frá arbeidnum.

Hon segði, at strúkirullan er einasta maskinan á vaskarínum, sum kann vera vandamikil.

Full ábyrgd

Tað kom eisini fram undir

avhoyringunum, at neyðavbrótarin, ein reyður knøttur, var ikki á nakran hátt merktur, áðrenn óhappið hendi. Nú er eitt skelti, sum ger vart við hann.

— Ongin hevði ávarað hana móti vandanum. Tað var heilt náttúrligt, at hon, ung og óroynd við tílíkt arbeiði, gjørdi sum allir arbeidsfelagarnir gjørdi, tá okkurt kom fast í rulluni. Arbeidsgevarin hevur ábyrgdina. Talan kann als ikki vera um egna skuld, segði sakførarin hjá HA, Óla Jákup Kristoffersen.

Sakførarin hjá Landsstýrinum, Poul Hansen, játtaði, at vegleiðingin hevði ikki verið nóg góð, tá tann unga kvinnan byrjaði at arbeiða á vaskarínum. Men, legði hann afturat, fólk mugu eisini royna at ansa eftir í slíkum arbeiði. Og hann visti á, at kvinnan var ikki á sinum «rætt» plássi, tað vil siga har, sum klæðini verða latin í strúkirulluna, tá vanlukkan hendi.

Og dómarin, Jógvan H. Andreassen, segði, at arbeidsgevarin í hesum førinum hevði fulla ábyrgd.

hd

Landssjúkrahúsið er størsta arbeiðsplássið í Føroyum.

Á vaskarínum arbeiða eini 18 fólk. Her hendi ein arbeidsvanlukka fyrri skjótt tveimum árum síðani. Føroya rættur hevur nú sagt, at ábyrgdin skal leggjast á arbeidsgevaran.

Fimm løgtingsessir

LFÚ, Landsfelag Føroyinga í Útbúgving, fer á ársaðalfundi í Havn í dag at viðgera millum annað spurningin, hvussu fólk í útbúgving og onnur ung fáa sum mest burtur úr lögtingsvalinum 8. november.

Í einum grundarlagi til tjak um spurningin, sum er kunngjørt í Miðskiftuni, blaðnum hjá LFÚ, verður sagt, at nú valrættaraldurin er 18 ár, eru umleið 5.000 nýggir veljarar (tey 18–23 ára gomlu), sum ikki fyrr hava valt. Sagt verður, at hvør

løgtingsessur «kostar» 800–1.000 atkvøður. So leggur ungdomurin í, kann hann fáa fimm fólk í komandi Løgting.

Ongan valrætt

Áðalfundurinn skal eisini taka støðu til eina áheitan frá MFS á LFÚ um at stuðla kravinum um valrætt til føroyingar, sum fyrbils eru staddir uttanlands, eitt nú í útbúgvingarøringum.

Slíkan valrætt hava allar aðrar tjóðir, sigur MFS. Millum annað sleppa grønlandingar, sum eru

fyrbils uttanlands, at velja til Landstingið.

Slíkur valrættur krevur broyting í vallögini. Og skal hon koma í gildi, skulu tvey ting við vali ímillum samtykkja hana.

MFS sigur seg hava fingið lyfti frá samgongupolitikarum um, at henda broyting í vallögini skuldi avgreiddast nú í summar, áðrenn tingið fer heim.

Hetta hendi tó ikki og sum stóðan er nú, er ikki líkt til, føroyingar uttanlands sleppa at velja fyrr enn í fyrsta lagi í 1996.

«Og tað kunnu og skulu

vit ikki finna okkum il», sigur MFS í brævi til LFÚ.

hd

